

Toliau įtvirtiname garsų tarimą

2020 04 30

Rengiant medžiagą apie garsų įtvirtinimą, naudojamosi logopedės ekspertės S. Vilkienės ir logopedės metodininkės A. Andrianovos metodine priemone „Garsų tarimo įtvirtinimas“. Ji yra naudinga ne tik ikimokyklinio ir mokyklinio ugdymo specialistams, bet ir tėvams.

Nuoroda į nuotraukų portalą: <https://www.google.com>

Garso S įtvirtinimas uždaruose junginiuose. Neskubėdami tarkite skiemenis:

a-s..., o-s..., u-s..., ū-s..., e-s..., è-s..., i-s..., y-s...

as – os – us – ūs – es – ès- is – ys - as – es – is – us

ais – aus – eis – uis – ies – uos – es – us

ies - es, ès - ies, uos - os, us - uos

sas, sos, sus, sūs

ūs ūs ūs – smarkūs vėjai pūs

os os sos – medis sulapos

eis eis eis – Asta ateis

ys ys ys – saldus obuolys

ès ès ès – nenuskink gėlės

es es es – kamuolį mes

as, os, us, ūs, es, ès, is, ys, ais, aus, eis, uis, ies, uos

Užduotis. Astutė sumanė žaidimą. Parašė pirmąsias savo vardo raides **AS**. Prie jų pridėjo kitas raides iš dešinės, iš kairės. Kokius žodžius perskaitei ar prirašei?

	la		rag
	muo		tak
as	tra		lap as
	menukė		nam
			vor

Minkštojo garso Z įtvirtinimas skiemenyse, žodžiuose. Neskubėdami pakartokite skiemenis:

ze, zè, zi, zy, zi, zy, ze, zè,

eze, èzè, izi, yzy

zia, zio, ziu, ziū

zie – zè, ze – zie, zi – zy, ziu - ziū

ze, zè, zi, zy, zia, ziau, zie, ziu, (minkštai) az, ez, iz, uz, ūz

Užduotis. Sudarykite žodžius, juos aiškiai perskaitykite; parašykite, dar kartą perskaitykite.

- zia	er -	- na
zy - ruoja	zir – zi	- na
- lioja	zir -	- liuoja

do –	poe -
ba – zè	divi - zija
gil -	vi -
lin –	fanta –

Garso Š įtvirtinimas uždaruose skiemenų junginiuose. Neskubėdami tarkite skiemenis:

a – š, o – š, u – š, ū - š, e – š, è – š, i – š, y - š
aš, oš, uš, ūš, eš, èš, iš, yš, aš, eš, uš, yš, eš, oš, iš, ūš
aiš, auš, uoš, ieš
eš – èš, iš – yš, ūš – aš, uoš – oš
šaš, šoš, šuš, šūš

aš, oš, uš, ūš, eš, èš, iš, yš, aiš, auš, ieš, uoš.

Užduotis. Atidžiai pažiūrėkite į paveikslėlį. Reikia atsakyti į šiuos klausimus: Kur auga meldai? (**Meldai auga už prūda**). Kur yra keptuvė su antimi? (**Keptuvė yra ant medžio viršūnės**). Virš ko skrenda višta? (**Višta skrenda virš medžio**). Kur matai žygiuojančius drugelius ir žuvis? (**Drugiai ir žuvis yra prieš prūdą**). Šalia ko plaukioja ežys? (**Ežys plaukioja šalia medžio**). Iš kur kyšo paršelis? (**Paršelis kyšo iš medžio drevės**). Aiškiai tarkite prielinksnius: **virš, šalia, prieš, iš.**

Minkštojo garso Ž įtvirtinimas skiemenyse, žodžiuose. Neskubėdami pakartokite skiemenis, žodžius:

ž – e, ž – è, ž – i, ž – y

že, žè, ži, žy, ži, žy, žè, že

žia, žio, žiu, žiū, žei, žie, žio, žiuo

že – žei, žie – žè, žiuo – žio, žiu – žiū

eže, èžè, iži, yžy

že, žè, ži, žy, žia, žio, žiu, žiū, žei, žiau, žie, žiuo.

Garsą Ž tarti minkštai skiemenyse: až, ož, už, ež, èž, iž, yž ir žodžiuose:

ežia, važiavo, ryžiai, žiogai, žiurkè, ežiukai, žiūri, žiūrovai, Žeimena, žiaumoja, žiebia, žiedlapiai, avižiena, važiuoja.

Užduotis. Teisingai pavartoti žodžius skliaustuose. Perskaityti naujai sudarytus sakinius, aiškiai tarti žodžius su garsu Ž. Mokantys rašyti, šiuos žodžius galite parašyti.

Pievoje šokinėja (*žiogo*). Šeima (*žiūrėti*) televizorių. Poilsiautojai (*įžiebtį*) ugnį.

Senelis nustebęs net (*išsižioti*). Miško taku pupsi dygliuotas (*ežį*). Traukinys (*važiuoti*) greitai.

Garso L įtvirtinimas uždaruose skiemenyse, žodžiuose. Neskubėdami pakartokite skiemenis, žodžius:

a – l, o – l, u – l, ū – l, e – l, è – l, i – l, y – l

al, ol, ul, ūl, el, èl, yl, ul, el, ol, èl, ul

el – èl, il – yl, ul – ūl, al – ol, èl – el, yl – il, ūl – ul, ol – al

al, ol, ul, ūl, el, èl, il, yl.

Alkanas, alksta, baltas, kalnas, gal, atgal, spalva, alkūnė, saldainis, alsuoja, šalna.

Kol, tol, kolba, tolsta, moldavai.

Ulba, kulnas, stulpas, buldogas, kulka, vulkanas.

Delnas, gelda, kelmūtis, melsvas, telpa, velka, geltonas, švelnus.

Kodėl, todėl, vėl, mėlsta, gėla.

Ilgas, vilkas, filmas, smilga, šiltas, vilna, tiltas, švilpia, skyla.

Užduotis. Aiškiai ištarkite paryškintus žodžius: **malkos, albumas, valgo, guldo, pulkas, telkšo,**

keltas, šėlsta, miltai, tildo, svyla. Kuris žodis atsako į klausimą kas? O kuris - ką veikia?

Paryškintus žodžius galite nurašyti į skirtingas eilutes: į vieną eilutę parašyti žodžius, kurie atsako į klausimą kas? Į kitą – kurie atsako į klausimą ką veikia? Pavyzdžiui,

Kas? Valdas, stalas,

Ką veikia? Baltuoja, tildo, ...

Garso R įtvirtinimas uždaruose skiemenyse, žodžiuose. Neskubėdami pakartokite skiemenis, žodžius:

a – r, o – r, u – r, e – r, i – r, y – r

ar, or, ur, er, ir, yr

ar - er, or – ur, ir – yr, er – or, ar ž- ur, yr – ir

bar – bar, kar – kar, mur - mur, vir – vir, čyr - čyr

Pastaba. Jei vaikas linkęs tarti gomurinį garsą R, garso įtvirtinimo uždaruose skiemenyse bei žodžiuose užduotis atlikti gali, tik gerai išmokęs šį garsą.

ar, or, ur, er, ir, yr

Arfa, arka, barža, garbana, karštas, maršas, parkas, varna, vardas, ardo, karmo.

Organas, formuoja, sportas, ornamentas, ortopedas.

Urna, burtai, kursas, murkso, niurna, purvas, burna, gurgutis, durtuvas.

Pernai, šernas, desertas, kerštas, koncertas, konservai, verpstė, mergaitė, perkūnas.

Irsta, diržas, girmos, mirko, pirmas, spirgas, pirmūnas, žvyras, viršūnė.

Užduotis. Aiškiai išstarkite paryškintus žodžius: **darbas, karštas, tortas, morkos, murzinas, urvas, ferma, forminis, pirmokas, tvirtas.** Kuris žodis atsako į klausimą kas? O kuris - koks?

Paryškintus žodžius galite nurašyti į skirtingas eilutes: į vieną eilutę parašyti žodžius, kurie atsako į klausimą kas? Į kitą – kurie atsako į klausimą koks? Pavyzdžiui,

Kas? Kardas, vartai...

Koks? Purvinas, kartoninis, ...

Gegužės mėnesio pirmąjį sekmadienį kasmet minime **Motinos dieną**. Ta proga norime pasakyti pačių nuoširdžiausių žodžių savo Mamytėms. Lietuvių kalboje galima rasti daug žodžių apie Mamas: *brangi, gera, nuoširdi, graži, mylinti, miela, švelni, atidi, protinga, šauni, darbšti, greita, puiki, tvarkinga, atsakinga, teisinga...* Kokie žodžiai tinka tavo Mamytei? Tikriausiai, ji yra pati nuostabiausia, mylimiausia, ... ☺ Artėjant šiai šventei už vienintele savo Mamas visada stengiamės atlikti jų darbus namų ruošoje arba joms kaip kitaip padėti, užvaduoti.

